

“Sonuca varalım”daki 2.soruya bu bir cevap olabilir:

Engellilerin toplumdaki varlıklarını kabul etmek ve bunların hayatlarını kolay şekilde devam ettirebilmelerini sağlamak hükümetlerin ve yerel yönetimlerin görevleridir. Belki engellilerin bir kısmı eğitilerek mevcut ortama uyum göstermeleri sağlanabilir. Ama eğitim almayanların durumu çok daha zordur. Bu yüzden yerel yönetimlerin ve ilgili kuruluşların bu konuda bazı önlemler alması ve gerekli çözüm yollarını bulması gerekir. Ama şurası unutulmamalıdır ki; alınacak olan bu önlemlerdeki amaç; onların hayatlarını kolaylaştırmak, tehlikelerden ve zarar görmelerinden, başkasına muhtaç olmadan, özgürce diledikleri hayatı yaşamalarını sağlamanın yanı sıra topluma faydalı, üretken ve bağımsız bireyler haline gelmelerini sağlamaktır. Bu yüzden şehir planlamaları yapılırken engelliler göz ardı edilmemelidirler. Burada, görme engellilerin karşılaştığı en önemli sorunlardan bahsedilecektir. Bu sorunların bazı tedbir ve çözüm yolları sunulmuştur. Bu tedbirlerin alınması için valilik ya da kaymakamlık, belediye başkanlığı, trafik müdürlüğü, kara yolları müdürlüğü, deniz işletmeleri ve demiryolları işletmelerine hem ayrı ayrı görevler düşmekte hem de koordineli bir şekilde çalışmaları gerekmektedir.

Bu sorunlar ve alınması gereken tedbirler şunlardır:

1- Ağaçların , elektrik direklerinin, trafik levhalarının dikilmesinde belirli bir standart getirilmelidir. Bunların dikilmesi görme engellilerin ve ortopedik engellilerin yürümelerine engel olacak şekilde olmamalıdır:

a- Bunlar yol tarafındaki kaldırım kenarına aynı aralıklarla ve aynı hizada dikilmelidir. Öyle ki görme engelli bir kişi hangi kaldırıma çıkarsa çıksın karşısına çıkacak olan bu engellerin hep aynı olduğunu bilmeli ve ona göre hareket etmelidir. Şayet kaldırımın ortasına dikilmesi gerekiyorsa, kaldırımın yol tarafındaki kenarında bir kişinin ya da tekerlekli bir sandalyenin geçebileceği kadar boşluk bırakılmalıdır. Bebek arabası taşıyanların da aynı sıkıntıyı yaşadıkları unutulmamalıdır.

b- Ağaçların alt dalları görme engellinin kafasına çarpmaması için kesilmelidir.

c- Ağaç gövdelerinin etrafı geniş çemberlerle çevrilmelidir.

d- Trafik levhaları görme engellilerin kafasına çarpacak şekilde alçak dikilmemelidir.

e- Araçların çıkışını engellemek için kaldırım kenarlarına dikilen beton mantarlar, çok kısa olduğundan görme engellilerin ayağının takılıp düşmesine sebep olmaktadır. Şayet dikilmesi gerekiyorsa bunlar daha sık (bir tekerlekli sandalye sığacak aralıklarla) ve mümkün mertebe yol kenarına yakın dikilmelidir.

2- Esnafın kaldırımlarda mallarını sergilemesine kesinlikle izin verilmemeli ve bunu önleyici tedbirler alınmalıdır.

3- Araçların kaldırımlara park etmeleri kesinlikle önlenmeli ve bunun için gerekli tedbirler alınmalıdır.

4- Su birikintilerini engellemek ve yürüyüşü kolaylaştırmak için kaldırımlardaki çukurlar,bozukluklar giderilmelidir. Kaldırım yüzeyinin düz olmasına dikkat edilmelidir.

5- Kaldırımlarda bodrum kat girişi yada merdiven boşlukları bulunmamalıdır. Zorunlu ise bunların bulunduğu kısımların etrafı demir parmaklıklarla çevrilmelidir.

6- Dış kenarı boş veya derin olan kaldırım (yada kaldırımın olmadığı yollarda), bu kenara duvar yada parmaklıklar yapılmalıdır.

7- Kaldırım olmayan yerlerde şayet araçların yollara park etmesi zorunlu ise kesinlikle ters park ettirilmemelidir. Görme engelliler araçların ters park edilmesinden dolayı özellikle kamyon, kamyonet gibi yüksek araçları bastonlarıyla fark edemediklerinden kafalarını çarpmaktadırlar.

8- Bütün trafik ışıklarına sesli sinyalizasyon takılmalıdır. Özellikle trafiğin yoğun , nüfusun kalabalık olduğu yerlerde ses sinyalizasyonu mutlaka bulundurulmalıdır.

9- Yol, kaldırım, kanalizasyon, telefon ve elektrik gibi yapım çalışmalarında mutlaka görme engellilerin fark edebileceği şekilde barikatlar yapılmalı, yapım çalışması biter bitmez çukurların üzeri kapatılıp düzeltilmelidir. Bu gibi yerlerde engellilere yardımcı olunması için uyarıcı levhalar bulunmalıdır.

10- Geniş kaldırımlarda görme engellilerin takip ederek yürüyebileceği farklı zeminler olmalıdır. Ayrıca yaya geçitlerinin ve alt/üst geçit girişlerinin zemini farklı döşenmelidir. Bu zemin görme engelliye alt/üst geçit merdivenlerine götürebilmelidir.

11- Belediye otobüslerinde:

a- Durma düğmeleri bedensel engelli, kısa boylular ve çocuklar için mutlaka aşağılarda ve oturma yerlerine yakın yerlerde olmalıdır.

b- Otobüs ve minibüslerdeki koltukların dizilişinde tek yada en fazla iki çeşit standart getirilmelidir.

c- Otobüsün hangi durağa geldiği ve sonraki durağın hangisi olduğu anonsla duyurulmalıdır.

d- Giriş kapılarına sesli sinyalizasyon konulması görme engellinin otobüse kolay binmesini ve inmesini sağlayacaktır.

12- Otobüs Durakları görme engellilerin bastonlarıyla ve ayaklarıyla hissedebilecekleri şekilde zemini kaldırımdan farklı olmalıdır.

13- Tren, tramvay ve metroda görme engellinin, bineceği kapıyı kolayca bulabilmesi için kapılara sesli sinyalizasyon yapılmalıdır. Ya da aracın belirli bir yerde durması sağlanarak açılan kapıya kadar olan kısımda zemin farklı olmalıdır.

14- Metroda sarı çizgi bastonla tanınabilecek şekilde tırtırlı ve 55-60 cm genişliğinde tutulmalıdır.

15- Vapurlarda yolcuların inip-binme yerlerinin her iki tarafına sesli sinyalizasyon konulmalıdır.

16- Bütün bunlarla birlikte trafik görevlileri, yol ve kaldırım yapım ve onarımında çalışanlar, vapur, metro, tren, belediye otobüsü çalışanları ile konuyla ilgili herkesin sık sık engellilerle ilgili eğitim seminerlerine katılmaları sağlanmalıdır.

17- En önemlisi toplumun engellilere karşı davranışları konusunda bilgilendirme programları hazırlanmalı ve televizyon, gazete ve broşürler aracılığıyla yayınlanmalıdır. Yukarıdaki uygulamaların bir çoğu bu şekilde başarıya ulaşabilir.

Burak TEKŞEN

Görme Engelliler Sınıf Öğretmeni

www.ogretmenler.com